

บทที่ 3

วิธีการศึกษาค้นคว้าและการออกแบบการวิจัย

การศึกษาสำหรับ โครงการศึกษาและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรเพื่อการส่งออก ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สมมติฐานในการวิจัยหรือกรอบแนวคิดในการวิจัยว่าด้วยความเชื่อในรูปแบบบรรจุภัณฑ์สมุนไพรที่สามารถส่งผลด้านสรรพคุณ คุณภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นจะช่วยเพิ่มยอดขายเพื่อการส่งออกได้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารูปแบบบรรจุภัณฑ์ในตลาดสินค้าเครื่องสำอางทัศนคติและความพึงพอใจของผู้บริโภคจากประเทศนำเข้าหลักสินค้าแฟชั่นในเมืองแฟชั่นทางยุโรปและอเมริกาตลาดการนำเข้าและส่งออกสินค้าแฟชั่นชั้นนำของโลก
- ขั้นตอนที่ 2 บันทึกรูปแบบการสังเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบตามแนวคิดหลังจากอภิปรายผลในข้อ 1 และ 2

การออกแบบการวิจัยผู้วิจัยได้พิจารณาใช้วิธีการวิจัยแบบสามเส้าเพื่อเป็นการตรวจสอบให้เป็นไปตามสมมติฐาน โดยการตรวจสอบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเกี่ยวข้อง (Member Check) โดยการศึกษาแบบและสัมภาษณ์ผู้นำเข้าสินค้า(ผู้บริโภค)ในเมืองที่มีชื่อเสียงด้านการแฟชั่นและเครื่องสำอางและการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดลองร่างแบบแนวคิดใหม่และการนำไปประเมินความพอใจจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริโภคซ้ำอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแบบบรรจุภัณฑ์ในตลาดสินค้าเครื่องสำอางในเมืองแฟชั่นทางยุโรปและอเมริกาตลาดการนำเข้าและส่งออกสินค้าแฟชั่นชั้นนำของโลก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร รูปแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางในตลาดการค้าเมืองแฟชั่นชั้นนำของโลก
กลุ่มตัวอย่าง บรรจุภัณฑ์สินค้าเครื่องสำอางบำรุงผิวหน้า ณ กรุงมิลานประเทศอิตาลี และกรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา แห่งละ 30 ชิ้น

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีความแตกต่างและเป็นเรื่องเฉพาะด้านเพื่อการออกแบบเพื่อให้ประโยชน์สูงสุดในการออกแบบ โดยผู้วิจัยจะงินค้าเครื่องสำอางส่วนผสมธรรมชาติ (Organic Cosmetic) ที่วางจำหน่ายในตลาดสินค้าเครื่องสำอางชั้นนำในกรุงมิลานและกรุงนิวยอร์กจำนวนแห่งละ 30 ชิ้น

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยผู้วิจัยเลือกตัวอย่างที่มีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่มีการกำหนดจุดมุ่งหมายและเจตนาไว้อย่างเฉพาะเจาะจงและเลือกตัวอย่างที่เป็นผลิตภัณฑ์ตัวอย่างเฉพาะในสถานที่ที่เป็นตัวแทนที่ดีเป็นการเลือกกรณีตรงตามประเด็นการวิจัยมากกว่าปกติ (Intensity Sampling)

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

1. บันทึกสรุปสถานการณ์และรูปแบบจากการสังเกตการณ์ภาคสนาม

ผู้วิจัยเดินทางเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ครั้งที่ 1 ณ กรุงเทพมหานครโดยการเดินทางเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้เข้าร่วมงานแสดงสินค้า ipax ima: 24-28 มีนาคม 2552 และเดินสำรวจห้างสรรพสินค้าและร้านค้าปลีกจำนวน 12 ร้านค้า (เอกสารภาคผนวก ข) บันทึกภาพสถานการณ์และเหตุการณ์สถานที่จริง รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และบันทึกภาพเท่าที่ได้รับอนุญาต

ครั้งที่ 2 ณ กรุงเทพมหานครสหรัฐอเมริกา ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุมและเข้าชมงานแสดงสินค้า East Pack : 9-11 มิถุนายน 2552 และเดินสำรวจห้างสรรพสินค้าและร้านค้าปลีกจำนวน 10 ร้านค้า (เอกสารภาคผนวก ข) บันทึกภาพสถานการณ์และเหตุการณ์สถานที่จริง รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และบันทึกภาพเท่าที่ได้รับอนุญาต

2. แบบประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริโภค

ผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องสำอางและความงามที่มีชื่อเสียงทางวิชาการเพื่อประเมินความคิดเห็นและเชิญผู้บริโภคหลักและนำเข้าสินค้าจากประเทศผู้ผลิต โดยได้รับความร่วมมือจาก DOMUS Academy และ New York University ในการแนะนำผู้เชี่ยวชาญและประสานงานการเก็บข้อมูลจากแบบประเมิน (ภาคผนวก ข)

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกรูปแบบการสังเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบตามแนวคิดหลังจากอภิปรายผลในข้อ 1 และ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง นักออกแบบกราฟิก นักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 25 คน โดยมีสัดส่วน 1:1:1

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Random Sampling) จากกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะนักออกแบบซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือคือประเด็นการทดลองออกแบบร่าง (Thumbnail Sketch) จากข้อมูลและโจทย์ปัญหาที่กำหนดให้

การสร้างเครื่องมือ กำหนดประเด็นโจทย์ทดลองร่างแบบด้วยการสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 โดยกำหนดระยะเวลาพร้อมๆกัน 6 ชม. โดยการจัดสัมมนานักออกแบบรุ่นใหม่ นักวิจัยบรรยายสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมากำหนดแนวทางการออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางทางการส่งออกเครื่องสำอางสมุนไพรไทย

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามและอภิปรายผลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสัมมนานักออกแบบรุ่นใหม่จำนวน 25 คน ในการอบรมเชิงปฏิบัติการจากการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปด้านความรู้เรื่องเครื่องสำอางสมุนไพร เทคโนโลยีการผลิต และรูปแบบมาตรฐานบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางจากธรรมชาติ รวบรวมได้แบบร่างมือจำนวน 50 แบบและแบบนำเสนอเบื้องต้นจำนวน 5 แบบ (ภาคผนวก ค)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้โครงสร้างแบบไม่มีโครงสร้างและไม่เป็นทางการ(Unstructured/ Informal Interview) โดยดำเนินการเป็นระยะดังนี้

- ระยะที่ 1 การเดินทางเก็บข้อมูลภาคสนาม ณ กรุงเทพมหานคร วันที่ 24-28 มีนาคม 2552 โดยมีหัวหน้าโครงการวิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน
- ระยะที่ 2 การเดินทางเก็บข้อมูลภาคสนาม ณ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 9-11 มิถุนายน 2552 โดยมีหัวหน้าโครงการวิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน
- ระยะที่ 3 จัดสัมมนานักออกแบบรุ่นใหม่ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการออกแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรเพื่อการส่งออก เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล (Analysis during Data Collection) โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลสารสนเทศในขั้นเบื้องต้นและนำมาวางแผนในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งเป็น

- ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การตลาดและรูปแบบบรรจุภัณฑ์จากการบันทึกข้อมูลภาพและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
- ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากภาคสนามด้านรูปแบบและเทคนิคการผลิตโดยประเมินรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและทีมผู้วิจัย
โดยผู้วิจัยสร้างหัวข้อสรุปแนวคิดและเปรียบเทียบกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน
- ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์และข้อเปรียบเทียบระหว่างแบบร่างเพื่อสร้างต้นแบบแนวคิดในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรอย่างเป็นระบบ